

FREDENSBORG
KOMMUNE

Den 2. september 2023

Budgetforlig

2024-2027

**Ambitionerne for
kommunens udvikling fastholdes**

Budgetforlig indgået mellem partierne:

A: Socialdemokratiet
B: Radikale Venstre
C: Det Konservative Folkeparti
D: Nye Borgerlige
F: Socialistisk Folkeparti
V: Venstre
Ø: Enhedslisten
FSK: Fredensborg SocialKonservative

1. Ambitionerne for kommunens udvikling fastholdes

Kommunens økonomi er grundlæggende sund. Den ordinære gæld er afviklet, og der er penge i kassen og strukturelt overskud på driften til at finansiere investeringer i den fortsatte udvikling af kommunen. Kommunen tiltrækker fortsat nye borgere og oplever i disse år en markant boligudvikling.

På trods heraf har bagtæppet for årets budget været et krav om at skulle finde besparelser og omprioriteringer. Det skyldes især fire forhold. For det første har aftalen om kommunernes økonomi og finanslovsudspillet ikke kompenseret kommunerne for den høje inflation i 2022. For det andet har ændrede forudsætninger i forbindelse med de nye ejendomsvurderinger trukket ca. 85 mio. kr. ud af kommunens kassebeholdning de næste par år og godt 40 mio. kr. varigt. For det tredje har højere byggepriser udfordret kommunens ambitiøse anlægsprogram. Og endelig er der for det fjerde et massivt pres på det specialiserede socialområde.

De stigende byggepriser og presset på de specialiserede socialområder betyder alene merudgifter på mindst 430 mio. kr. over de fire budgetår.

Med dette års budgetforlig er det på trods af de økonomiske udfordringer lykkedes at fastholde de ambitiøse planer for kommunens udvikling – dog med en vis forsinkelse.

Udviklingen af Nivå Bymidte og herunder det offentlige byggeri af skole, SFO/bibliotek/kulturhus og ny idrætshal forsætter med fastholdt ambitionsniveau, og der sættes mere end 20 mio. kr. ekstra af til forenings- og fritidsfaciliteter.

De af kommunens borgere, der har det største behov for støtte, får et løft på 180 mio. kr. Det gælder tilbuddene på specialundervisningsområdet og de specialiserede børne- og voksenområder. Samtidig friholdes de store velfærdsområder; ældre, børn og skole for nye besparelser.

Den bundne opgave med at finde besparelser har imidlertid betydet, at enkelte takster blandt andet på børneområdet har måttet hæves, og at en række større planlagte anlægsprojekter er blevet udskudt.

1.1 Budgetforliget for 2024-2027 betyder:

- Personskat og grundskyldspromille holdes uændret.
- Dækningsafgiften for erhvervsjendomme er på 6,8 promille – men sænkes med 1 promillepoint årligt fra 2028, således at dækningsafgiften er afviklet i 2034.
- Et driftsoverskud på 271 mio. kr. i 2024 og over hele budgetperioden på 1,8 mia. kr. til finansiering af nye anlæg.
- Kommunen er gældfri på den ordinære gæld i 2023. I 2024 og 2025 afdrages fortsat på gæld vedrørende borgernes indefrosne ejendomsskatter frem til statens overtagelse af gælden i 2026. Hertil kommer afdrag på gæld vedrørende klimainvesteringer*.
- Et samlet anlægsprogram for den fireårige budgetperiode på 1,1 mia. kr.
- En driftsreserve på 12,5 mio. kr. årligt, dvs. i alt på 50 mio. kr. over budgetperioden.
- En anlægsreserve på 15 mio. kr. årligt, dvs. 60 mio. kr. over budgetperioden.
- At Byrådets målsætning om en kassebeholdning på 100 mio. kr. opfyldes ved udgangen af budgetperioden.

*Afdrag på lån til energibesparende foranstaltninger finansieres som udgangspunkt over tid ved modsvarende reduktioner på udgifter til energi mv. i kommunens bygninger.

2. Økonomisk politik og likviditet

Med budgetforliget fastholdes den ansvarlige økonomiske politik med en indbygget robusthed i budgettet. Dels som følge af reserver på såvel drifts- som anlægsbudgettet – i alt 110 mio. kr. over budgetperioden, dels med en kassebeholdning, der efter et kortvarigt dyk til 75 mio. kr. i 2026 igen når 100 mio. kr. ved udgangen af budgetperioden.

Partierne er enige om, at kommunerne samlet set skal overholde de aftaler, der er indgået mellem KL og Regeringen om kommunernes økonomi i 2024. Partierne er derfor enige om at genåbne drifts- og anlægsbudgettet, hvis den fælleskommunale budgetkoordineringsproces nødvendiggør det.

3. Indtægter

Fredensborg Kommune har det 10. højeste beskatningsgrundlag i landet og dermed et godt økonomisk afsæt. Kommunen tiltrækker fortsat nye borgere, hvilket afspejles i god aktivitet i boligudbygningen i bysamfundene. Det betyder også, at kommunen står overfor at skulle udvide kapaciteten til både 0-5 års- og ældreområdet betydeligt i de kommende år.

Fredensborg Kommunes samlede indtægter fra skat, tilskud og udligning stiger i budgetperioden. Det afspejler sig i indtægterne fra indkomstskat, selskabsskat og dødsboskat. Kommunens gode indtægtsgrundlag afspejler sig også i kommunens bidrag til den kommunale udligning, som udgør 453 mio. kr. i 2024.

4. Udvikling af Generationernes Hus og Nivå-bymidte

Igennem mange år har udvikling af kommunens bysamfund og faciliteter været prioriteret højt. I dette års budget har finansieringen til udviklingen af Generationernes Hus og Nivå Bymidte været i fokus. Det skyldes, at tilbuddene på Generationernes Hus var mere end 250 mio. kr. højere end oprindeligt vurderet og dermed tilsvarende højere end budgetteret.

Byrådet er imidlertid fast besluttet på, at de højere priser ikke må gå ud over ambitionsniveauet for hverken Generationernes Hus eller for den samlede Nivå bymidte. Der er derfor med dette års budget skabt finansiering til de uforudsete merudgifter. Det har krævet hårde prioriteringer i det eksisterende anlægsprogram og desværre også nødvendiggjort, at byggestarten skubbes til 2024.

Da en tidsmæssig forskydning af projektet ikke kan rummes inden for den gældende udbudslovgivning, genudbydes Generationernes Hus således, men i sin nuværende form. Tidsplanen herfor tilrettelægges således, at Byrådet på sit sidste møde inden sommerferien (juni 2024) kan indgå kontrakt om byggeriet.

Skole, SFO/bibliotek/kulturhus og ny idrætshal vil med den nye plan stå færdige i første halvår 2027. Med årets budget har det været afgørende at sikre, at der ikke sker yderligere forsinkelser af skolebyggeriet. Udbuddet udformes derfor således, at SFO/bibliotek/ kulturhus og idrætshal kan udskydes yderligere et år – gennem en etapeopdeling af byggeriet, hvis det nye budget ikke holder. Der sigtes således mod, at udbuddet bliver så rummeligt, at der under alle omstændigheder kan indgås kontrakt om alle elementer i Generationernes Hus inden sommerferien.

Som led i den politiske aftale afsættes yderligere 3 mio. kr. (om nødvendigt 4 mio. kr.) til Nivå Skole og SFO til initiativer, der skal sikre nuværende og nye elever og lærere en god skolegang frem til, at de kan indtage den nye skolebygning. Midlerne udmøntes i tæt dialog med skolens ledelse og forældrebestyrelse.

Finansieringen til fordyrelsen af Generationernes Hus med 250 mio. kr. er fundet som følgende:

- Fremtidens Folkeskoler udskydes i 2 år (undtagen renoveringen af Kokkedal Skole)
- Flytning af Fredensborg Bibliotek udskydes fra 2027 til 2028
- Opstart af byggeri af svømmehal i Nivå udskydes fra 2025 til 2028
- Udfasning af dækningsafgiften udskydes fra 2024 til 2028
- Energibesparende foranstaltninger lånefinansieres fuldt ud

5. Velfærd

Kommunens serviceniveau er højt i forhold til landsgennemsnittet på velfærdsområderne; børn, skole, ældre samt det specialiserede børne- og voksenområde. Det skyldes blandt andet, at børne-, skole- og ældreområdet løbende demografereguleres, så serviceniveauet holdes uændret, når der kommer flere børn, unge og ældre. Herudover har alle ovennævnte områder fået tilført midler i de seneste års budgetforlig.

Rammerne for budget 2024-2027 har været, at der skulle findes besparelser for 20-25 mio. kr. årligt. Det har været vigtigt med dette års budget ikke at pålægge de tre store velfærdsområder nye rammebesparelser. Det er lykkedes, og daginstitutioner, skoler og ældreområdet slipper således for egentlige besparelser. Prisen herfor har desværre været takststigninger på enkelte områder.

5.1 Børn

Antallet af 0-5-årige har været stigende igennem de sidste mange år, hvilket også skaber et behov for **udbygning af kapaciteten på dagtilbudsområdet**. Med budgetforliget er der fortsat midler til nye, moderne institutioner. Med baggrund i den seneste befolkningsprognose er der ændret i rækkefølgen af byggerierne, så daginstitutionen i Kokkedal bysamfund bygges først efterfulgt af Fredensborg, Nivå og Humlebæk.

Fredensborg Kommune har siden 2015 (med undtagelse af 2018) overholdt målsætningen for den **minimumsnormering**, der skal være indfaset i 2024. Der afsættes med budgetforliget 1,7 mio. kr. ekstra årligt – ud over de tilførte 2,4 mio. kr. fra staten – for at sikre, at kommunens daginstitutioner med sikkerhed også fremadrettet overholder målsætningen for minimumsnormeringen på dagtilbudsområdet. Med tilførslen af de ekstra midler neutraliseres halvdelen af den besparelse, der blev gennemført med indførelsen af en ekstra lukkeuge i sidste års budget.

Viden og høj faglighed er et væsentligt afsæt for at kunne levere dagtilbud af høj kvalitet. Byrådet er derfor enige om i de kommende års budgetter at arbejde for, at **andelen af uddannede pædagoger skal øges** til 60 pct. frem mod 2026.

Ifølge dagtilbudsloven skal kommunen føre **tilsyn med alle dagtilbud** minimum hvert andet

år. I Fredensborg Kommune har der været ført tilsyn i dagtilbud 1 gang årligt og 2 gange årligt i dagpleje og private pasningsordninger. Med budgetforliget gennemføres tilsyn fremadrettet hvert andet år, hvilket giver en besparelse på 702.000 kr. årligt.

I Fredensborg Kommune bliver der anvendt 1,9 mio. kr. årligt i støtte til **den obligatoriske frokostordning i dagtilbuddene**. Med dette budgetforlig reduceres kommunens tilskud med 648.000 kr. i 2024 og 864.000 kr. i 2025 og frem. Dermed øges forældrenes egenbetaling med 49 kr. om måneden till 850 kr.

Tilgangen til pædagoguddannelsen er dalende, hvilket medfører, at der er **færre pædagogstuderende**, der skal i den obligatoriske lønnede praktik i kommunen. Det giver en mindredgift på 476.000 kr., da færre praktikanter skal have løn. Såfremt det viser sig, at kommunen får flere pædagogstuderende i lønnet praktik end forventet, er der enighed om at finansiere udgiften hertil fra driftsreserven i 2024.

5.2 Skoler

Fredensborg Kommune er kendetegnet ved fagligt stærke skoler med stort fokus på læring og trivsel. Ligesom i landets øvrige kommuner ses dog en **stor vækst i behovet for specialundervisning**. For at følge med det udgiftspres, der er på området, løftes budgettet til specialundervisning med 75,6 mio. kr. over budgetperioden. Det svarer til en stigning på knap 30 pct. i kommunens udgifter til specialundervisning.

Med henblik på at styrke undervisningen og give bedre mulighed for at rumme alle elever i kommunens folkeskoler ønsker forligspartierne at arbejde for **flere timer med to lærere/pædagoger og lavere brug af vikarer**. Med den overordnede ramme for økonomien, som kommunen er underlagt, har det ikke været muligt at prioritere området i dette års budget. Når kommunens lokalaftale med Danmarks Lærerforening skal fornyes i 2024, ønskes en fælles drøftelse med lærerne om, hvordan dette mål kan nås.

SFO-taksterne i Fredensborg Kommune er blandt de laveste i landet. I stedet for at skære i udgifterne til kernevelfærden har Byrådet valgt at hæve brugerbetalingen på nogle områder; herunder også taksterne for at gå i SFO. Taksten på SFO I øges med 150 kr. pr. måned til 1.453 kr., og SFO II taksten øges med 75 kr. til 701 kr. pr. måned. På trods af takststigningerne ligger taksten i SFO I fortsat under gennemsnittet for vores nabokommuner.

Byrådet er optaget af, at eleverne i vores skoler har de bedste rammer. Byrådet fastholder den ambitiøse plan for en ny Nivå Skole og for det samlede program **Fremtidens Folkeskoler**. Arbejdet med at modernisere de øvrige skoler – Fredensborg, Langebjerg, Endrup og Humlebæk forventes nu igangsat fra 2027 – med start Fredensborg Skole og slut Humlebæk skole, som begge tænkes samlet på én matrikel. Salget af de to øvrige skolematrikler skal bidrage til at finansiere investeringerne i nye og moderne faciliteter for kommunens folkeskoler. Den allerede igangsatte modernisering af Kokkedal Skole fortsætter uændret.

5.3 Trivsel hos børn og unge

Størstedelen af børn og unge i Fredensborg Kommune trives godt. Det skal vi glæde os over, men samtidig ser vi desværre en stigning både nationalt og i kommunen i antallet af børn og

unge, der oplever mistrivsel, som udredes med diagnoser, og som har behov for særlig støtte og specialundervisning. Det giver stigende udgifter og deraf følgende besparelser på almenområdet og i kommunen som helhed.

Regeringen har i august nedsat en national Trivselskommission, som skal komme med en række anbefalinger i 2024 på baggrund af de stigende udfordringer med mistrivsel blandt børn og unge. Det hilser vi velkomment, men det kan ikke stå alene. For børnene og de unges skyld iværksætter vi nu en **ambitiøs 2030-plan for børn og unges mentale trivsel og sundhed**. 2030-planen skal udarbejdes med afsæt i Børne- og ungepolitikken. Målet er et inkluderende almenmiljø, og handlingerne vil tage afsæt i nyeste viden omkring børn og unges trivsel i ind- og udland og inddrage alle fagligheder hos og omkring de unge.

Der findes ikke snuptagsløsninger, og derfor skal der tænkes nyt og langsigtet, men vi vil også være konkrete og handle. Det gælder f.eks. mobilfri skoler og SFO'er samt de fysiske rammer (f.eks. toiletforhold). I den forbindelse skal Børne- og Skoleudvalget - med afsæt i kendt forskning på området - drøfte brugen af digitale værktøjer og skærme i undervisningen og i dagtilbud og konsekvensen heraf for såvel det faglige udbytte og for fællesskaberne som for børnenes sociale adfærd og trivsel.

Oplæg til 2030-plan samt arbejdet med at udvikle nye løsninger og prøvehandlinger skal ske med tæt inddragelse og sammen med dem, der har ekspertisen; ledere, pædagoger, lærere, PPR, Sundhedsplejen mfl., og med dem, der er afgørende for et godt børne- og ungeliv; forældre, lokale foreninger og relevante organisationer og frivillige. Og ikke mindst børnene og de unge selv. Arbejdet med 2030-planen forankres i Børne- og Skoleudvalget.

5.4 Ældre

Antallet af 80+årige borgere er kraftigt stigende. Primo 2023 var der således ca. 2.300 borgere over 80 år i kommunen, og antallet fordobles næsten frem mod 2034. Det er en tendens, som også ses i andre kommuner.

I Fredensborg Kommune er der grundet udgiftspresset på ældreområdet ekstra fokus på at bruge midlerne på ældreområdet så effektivt som muligt samt justere procedurer og arbejdsgange for at få mest muligt ud af de afsatte midler til gavn for borgerne og i tæt samarbejde med relevante medarbejdere og ledere. Udvidelse af vores interne vikarkorps skaber bedre arbejdsmiljø og nedbringer udgifter til dyre eksterne vikarer.

Ældreplejen er i disse år voldsomt udfordret af **rekrutterings- og fastholdelsesproblemer**. En udfordring, vi også mærker her i kommunen, og som kun vil vokse i de kommende år. Byrådet nedsatte på den baggrund et §17.4 udvalg - som en del af konstitueringsaftalen i 2021. Udvalget arbejder med initiativer, der skal medvirke til at skabe så gode arbejdsforhold for de ansatte som overhovedet muligt.

Social- og Sundhedsudvalget har med afsæt i sidste års budgetforlig igangsat arbejdet med blandt andet Eden Alternative og hjemlighed på vores plejehjem. Indsætterne viser allerede nu positive effekter i forhold til rekruttering og fastholdelse. Medarbejdernes trivsel er øget, hvilket medfører lavere sygefravær og reduceret behov for brug af eksterne vikarer.

For at fastholde de dygtige og værdsatte nuværende ansatte intensiveres indsatsen for at forbedre arbejdsvilkårene, så der skabes mærkbare ændringer til det bedre. Målsætningen er lavere sygefravær og nedslidning, så behovet for eksterne vikarer mindskes. Arbejdet hermed skal ske i et snævert samarbejde med de relevante faglige organisationer med flere. For at understøtte denne indsats afsættes en pulje specifikt målrettet rekruttering og fastholdelse på ældreområdet på 450.000 kr. i 2024.

Byrådet afsætter yderligere 1 mio. kr. årligt til **Mad og Måltider**, som har haft et større merforbrug i 2022 blandt andet med baggrund i de stigende priser til blandt andet fødevarer og transport.

Med henblik på fortsat at udbygge og udnytte de teknologiske muligheder på velfærdsområderne - som både kan øge sikkerheden og spare kommunale medarbejdertimer - indgår det i budgetforliget, at flere borgere skal have medicin direkte fra apoteket, hvor borgerne får **medicinen pakket automatisk (dosisrul)**. For de borgere, som ikke vil have gavn af medicin doseret som dosisrul, er det målet, at der skal findes andre digitale løsninger, som kan sikre medicindoseringen.

Det skal undersøges, om det kan gøres endnu mere nemt og fleksibelt for borgerne at få nødvendige hjælpemidler fra kommunens hjælpemiddeldepot mv. Med henblik herpå afdækkes behovet for en udvidet service, herunder i weekenderne. Der fremlægges herefter et konkret forslag til beslutning i Social- og Sundhedsudvalget, som belyser mulighederne.

Der afsættes endvidere en **pulje på 300.000 kr. årligt til arrangementer for seniorer**. Hensigten er, at puljen kan søges af foreninger og frivillige, som har lyst til at afholde åbne arrangementer til gavn for kommunens seniorer. Puljen administreres af Social- og Sundhedsudvalget.

Forebyggelsesrådet nedlægges. Forebyggelsesrådets opgaver løftes fremadrettet af Seniorrådet, der allerede i dag har stort fokus på blandt andet forebyggelse. Arbejdet understøttes af kommunens forebyggelsesenhed.

5.5 Det specialiserede børne- og voksenområde

Udgifterne på det specialiserede børne- og voksenområde er i vækst, ligesom i landets øvrige kommuner. Byrådet har igennem mange år haft fokus på udgiftsvæksten på området og arbejder løbende med initiativer, som skal bidrage til at nedsætte udgiftsniveauet.

I forhold til budget 2024-2027 er der på det **specialiserede børneområde** en fortsat stigning i underretninger og anbringelser, og der afsættes derfor 33,6 mio. kr. over budgetperioden til området. På **voksenområdet** er det særligt de stigende priser til botilbud, som øger udgifterne, og der afsættes nye 72,1 mio. kr. over budgetperioden til området. Herudover reserveres 5 mio. kr. årligt på driftsreserven til merudgifter på begge områder.

Med budgetforliget investeres i, at **Rusmiddelcenteret indgår et fast samarbejde med en læge**, så flere behandlingsopgaver kan varetages af Rusmiddelcenteret, og borgerne derfor ikke skal overgå til et behandlingstilbud hos en anden aktør. Rusmiddelcenteret oplever en

øget tilgang af borgere, herunder en tilgang af unge, hvor den faglige kvalitet af behandlingen vil blive højnet med tilførsel af yderligere kompetence til Rusmiddelcenteret.

Fredensborg Kommune har i dag **et botilbud og tre bofællesskaber** til voksne i kommunen på det specialiserede voksenområde. Det er for lidt kapacitet i forhold til at imødekomme behovet, og borgere må derfor tilbydes pladser på private, regionale eller andre kommunale botilbud. Med budgetforliget er Byrådet enige om at igangsætte en analyse af, hvorvidt kommunen selv bør oprette flere tilbud, eller eventuelt indgå samarbejde med andre nabokommuner herom, for bedre at kunne styre faglighed og prisudvikling i botilbuddene.

5.6 Fritid og Idræt

Der afsættes 14,7 mio. kr. til den nødvendige **udskiftning af kunstgræsbaner** på henholdsvis Fredensborg Stadion og Karsemosegård Idrætsanlæg. Det er en forudsætning, at anlæggelsen af kunstgræsbanerne **skal kunne ske inden for gældende miljøkrav**.

For at sikre mulighed for et aktivt fritidsliv for børn og unge afsættes 500.000 kr. i 2025 til **skaterfaciliteter i Humlebæk** og 500.000 kr. i 2026 til **skaterbanen i Fredensborg**.

Nivå Havn og Strandpark er en af mange oaser i kommunen og danner rammerne om en lang række rekreative aktiviteter. Byrådet har fokus på at sikre, at der er gode forhold på havnen. Der blev i 2022 udarbejdet en tilstandsvurdering og vedligeholdelsesplan for broerne og anden infrastruktur i Nivå Havn og Strandpark for de kommende 5 år. Planen indeholder forslag til vedligeholdelsesarbejder for samlet set ca. 9,7 mio. kr. Heraf er en række projekter allerede finansieret og igangsat.

Med budgetforliget for 2024 er der enighed om at **forhøje taksterne på havnen**. Det vil øge havnens indtægter med årligt 1,2 mio. kr. Dermed vil takstforhøjelserne over en periode på ca. 5 år kunne finansiere resten af initiativerne i vedligeholdelsesplanen. Samtidig hermed fastholdes en bevilling på 7 mio. kr. til opførelse af en **ny servicebygning og havnekontor** på havnen. Dermed investeres samlet set ca. 15 mio. kr. i forbedring af forholdene på havnen over perioden 2023-2027.

Det er vigtigt for Fredensborg Kommune, at der er et stærkt foreningsliv med gode fritidsaktiviteter til både børn, unge og voksne. Der afsættes 500.000 kr. til gennemførelse af **en analyse af behovet for vedligeholdelse af kommunens fritidsfaciliteter**. Analysen skal både belyse det akutte behov for vedligehold samt behov for løbende og tilbagevendende vedligehold af fritidsfaciliteter. Bygningerne på fritidsområdet vil blive analyseret som en del af en igangsat analyse af energimærkning og tilstandsregistrering af kommunens bygninger i 2024-2025. Der vil blive igangsat en særskilt analyse af de udendørs fritidsfaciliteter, som skal være gennemført senest 1. april 2024 og indgå i budgetlægningen for 2025.

I kraft af at ridning og ridesport er populært i kommunen og et stort aktiv for mange af kommunens borgere, vil Byrådet fortsætte samarbejdet med lokale aktører i bestræbelserne på at facilitere grundlaget for etableringen af et **privat ridecenter i kommunen**.

5.7 Kultur

Byrådet har besluttet, at der skal igangsættes en **analyse af biblioteksområdet**.

Udgangspunktet for analysen er at undersøge, om biblioteksstrukturen kan ændres, så driften af bibliotekerne både bliver billigere og mere tidssvarende samtidig med, at visionen for Fremtidens Fredensborg Biblioteker fastholdes. Analysen skal bl.a. forholde sig til selvbetjeningsmuligheder og muligheder for ændret anvendelse af de lokaler, hvor bibliotekerne har til huse. I budgetforliget er der indarbejdet en forventet besparelse på 0,5 mio. kr. i 2024 og 1 mio. kr. fra 2025 og frem. Analysen skal indgå i drøftelserne om budget 2025-2028.

Den tidligere besluttede støtte til Nivaagaards Malerisamling fastholdes.

Administrationen af adgangen til kommunens lokalefaciliteter på det kulturelle område samordnes, sådan at alle lokaliteter bookes og koordineres direkte gennem kommunens nye bookingsystem, så der ikke kan stilles krav om medlemskab af bestemte foreninger, for at foreninger kan anvende de fælles kommunale kulturfaciliteter.

5.8 De administrative funktioner

Regeringen og landets kommuner er enige om, at der er behov for at styrke det lokale råderum, hvis den borgernære velfærd skal kunne udvikles indenfor de stramme rammer, der er lagt for den offentlige økonomi i de næste mange år. Det er derfor aftalt, at kommunernes udgifter til administration i bred forstand skal nedbringes frem mod 2030 for at frigøre midler til den borgernære velfærd. Fredensborg Kommune ligger under landsgennemsnittet på administrationsområdet.

Budgetforliget indeholder en række tiltag, som reducerer kommunens administrative udgifter for samlet set 8,3 mio. kr. i 2024 stigende til 10,7 mio. kr. fra 2025. For at realisere besparelserne vil der være behov for fortsat **effektivisering af den kommunale opgavevaretagelse**.

Byrådet har truffet beslutning om, at kommunen skal tilslutte sig det fælleskommunale selskab **IT Forsyningen**. Dermed overtager IT Forsyningen driften af store dele af kommunens IT. Udover at bidrage til at fremtidssikre IT-driften vil samarbejdet med IT Forsyningen muliggøre realiseringen af en række stordriftsfordele med lavere udgifter til følge.

Med budgetforliget vedtages en **rammebesparelse på den kommunale administration**. Forslaget udmøntes for en dels vedkommende bredt og vil således som udgangspunkt ramme alle områder af administrationen. For centrene vil besparelsen helt eller delvist kunne udmøntes på administrative funktioner/opgaver på de tilhørende institutioner. I tæt samarbejde med medarbejderne skal det undersøges, om en del af rammebesparelsen hensigtsmæssigt kan indhentes ved at lukke rådhuset om fredagen.

Som supplement hertil og i tilknytning til projekt "Mindre bøvl – Mere mening" gennemgås den administrative organisering med fokus på at nedbringe de samlede lønomkostninger. Det forventes, at de kommende års økonomiaftaler mellem regeringen og KL vil indeholde yderligere krav om administrative besparelser. Administrationen har de seneste mange år professionaliseret arbejdet med blandt andet **robotter, kunstig intelligens og velfærdsteknologi**. Der er enighed om, at der heri ligger et fortsat potentiale for et endnu bedre liv for vores borgere i fremtiden, og samtidig for at yde en god individuel og nærværende borgerbetjening og service. Det arbejde giver mulighed for fortsatte

effektiviseringer – også i de administrative funktioner. De kommende år vil kommunen fortsat have fokus på at sikre den rette indsigt i fremtidens borgerrettede velfærdsteknologi, relevante AI løsninger og digitalisering af interne arbejdsgange. I nærmeste fremtid afholdes et temamøde om anvendelsen af kunstig intelligens og velfærdsteknologi i den kommunale opgaveløsning.

Fra 2024 implementeres den anden delaftale om **nytænkning af beskæftigelsesindsatsen**, som har til formål at finansiere kommunens udgifter til den såkaldte Arne-pension. Folketinget har besluttet at finansiere aftalen ved en besparelse på kommunernes jobcentre. For Fredensborg Kommune udgør besparelsen 2,7 mio. kr. årligt. Besparelsen udmøntes dels ved, at en række opgaver overgår til a-kasserne og dels via en rammebesparelse på jobcentret.

6. Øget indsats for det frivillige arbejde

Med budgetforliget afsættes **1 mio. kr. årligt til at understøtte det frivillige arbejde** i Fredensborg Kommune.

Kommunen har en god og lang tradition for et tæt **samarbejde med frivillige** – f.eks. forældre, der bidrager med sociale aktiviteter i daginstitutioner og skoler, cykelpiloter på ældreområdet, støtte til ukrainske flygtninge samt foreningsfrivillige på idræts- og kulturområdet. Den frivillige indsats står på vores frivilligcharter, som i dag sætter rammen for samarbejdet omkring frivillighed til gavn for borgere, medarbejdere og pårørende. Og aldrig har vi haft mere brug for hinanden. Manglen på arbejdskraft i den offentlige sektor betyder generelt, at vi er nødt til at gentænke den måde, vi leverer offentlig service på. Vi bliver flere børn og unge i vores dagtilbud og skoler, og vi bliver flere ældre, og dermed stiger behovet for hjælp. Byrådet har et ønske om at sætte **nye standarder for samarbejdet med frivillige med den nye Fredensborgmodel**.

Med Fredensborgmodellen for frivillige ønsker Byrådet at anerkende og inspirere til at fortsætte udviklingen af samarbejdet med frivillige. Gennem frivillighed og aktivt medborgerskab kan der skabes nye løsninger og samarbejdsformer, der kan være til glæde og gavn for både borgere, medarbejdere og de frivillige selv.

Det skal ske ved at øge synligheden omkring de frivilliges indsats og **fremme borgernes muligheder for at udvise aktivt medborgerskab** gennem frivilligt arbejde. Samtidig skal vores netværk for ansatte, der arbejder med frivillighed, styrkes, og der skal etableres læringsfællesskaber for institutioner. En støttefunktion, som består af frivilligcenteret og en koordinator i kommunen, skal systematisk gennemføre kompetenceudvikling, inspirere og støtte for at styrke frivillighedsindsatsen ude på vores institutioner.

Indsatserne forankres i de lokale bysamfund. Med Fredensborgmodellen vil vi bygge videre på alt det, der virker og samtidig udfordre rammerne for, hvad frivillige kan og må i samarbejdet med og støtten til kommunens medarbejdere. Selvfølgelig med respekt for, at arbejdet fortsat skal ske på de frivilliges præmisser. Vi skal hele tiden sikre, at det frivillige arbejde går hånd i hånd med den fagligt uddannede professionalisme.

7. Vækst og erhverv

Fundamentet for vores samfund og velfærd er et sundt og velfungerende erhvervsliv. Det er vigtigt, at Fredensborg Kommune fortsat finder nye og egnede områder, hvor virksomheder kan etablere sig. Med en **erhvervsanalyse** kan Fredensborg Kommune arbejde strategisk med at udvide vores erhvervsområder, tiltrække nye virksomheder og skabe arbejdspladser lokalt. Behov i forbindelse med den grønne omstilling skal indgå i analysen, jf. målsætningen i Klimaplan 2022, som omhandler udviklingen af et **grønt erhvervsområde**. Området skal forsynes med vedvarende energi, særlige muligheder for affaldssortering, inspiration til symbioser og cirkulære løsninger m.m., såfremt der er grobund for et sådant område i kommunen. Analysen skal være færdig 1. halvår 2024.

Fredensborg Kommune har en ambition om, at der skal være adgang til **mobilt telefoni og mobildata** for alle borgere og virksomheder i Fredensborg Kommune – uanset bopæl, eller hvor vi færdes i kommunen. Der skal derfor være fuld mobildækning i hele kommunen.

Med dette års budgetforlig er der enighed om at iværksætte en lokalplanproces, der med et salg af Alexandra House grunden skal skabe mulighed for seniorbofællesskab, familieboliger og/eller ungeboliger på grunden. Selve **Alexandra House** skal bevares.

Såvel i budget 2022 og budget 2023 tilkendegav Byrådet sin interesse for **Tiny Houses**. Det er mere relevant end nogensinde at sikre boliger med lavt klimaaftryk. Tiny Houses skal medvirke til at fastholde unge, der ellers forlader kommunen, og sikre muligheden for at bo i bæredygtige boliger. Tiny Houses skal ligeledes kunne opføres som bygninger på lejet grund i eksisterende udstykninger som led i opførelse af boliger til flere generationer på samme matrikel. Kommunen skal i lokalplanarbejdet arbejde for at muliggøre Tiny Houses samt udbrede kendskab til og interesse herfor.

8. Klima og bæredygtighed

For at understøtte målsætningen om at arbejde for et bæredygtigt forbrug, som beskrevet i DK-2020-planen, afsættes 100.000 kr. i 2024 til en **bæredygtighedspulje**.

Puljen kan bruges til initiativer, der tilskynder til et mindre klimaaftryk ved f.eks. at inspirere borgere, virksomheder, institutioner mv. til at nedsætte forbruget og ændre forbrugsvaner samt styrke genanvendelsen. Initiativer kan f.eks. være konkurrencer, aktiviteter, workshops, afholdelse af en klima- og biodiversitetsfestival, indgåelse af forpligtende partnerskabsaftaler og andet.

Desuden vil kommunen være ambitiøs i forhold til at få gennemført de mange **klimamål** så hurtigt og effektivt som muligt. Kommunen vil gå i dialog med Klimaalliancen (et forpligtigende fællesskab mellem KL, regionerne og Realdania i samarbejde med CONCITO (Danmarks grønne tænketank) og det internationale by-netværk C40) for at blive frontløber i forhold til at nedbringe klimaaftrykket fra privates og kommunens forbrug.

Kommunen er ved at se på mulighederne for en udbygning af et kommunalt opført vedvarende energianlæg. Der er enighed om, at vi skal opstille **solceller, solpaneler og vindmøller** i videst forsvarlige omfang, men det er vigtigt, at de placeres hensigtsmæssigt. Fredensborg Kommune arbejder fortsat målrettet for at få udrullet fjernvarme i kommunen så hurtigt som

muligt. Efter samme overordnede tankegang, som gælder by-fortætning, stræber Byrådet efter, at der især ses efter allerede menneskeskabte strukturer, når der skal allokeres placering til solceller og -paneler. Vi ønsker så lidt natur- og landbrugsområde påvirket af vores ønsker til energiforsyning som muligt.

Endvidere er der enighed om at undersøge mulighederne for, at kommunen kan stille **krav om genanvendelse af byggematerialer** som vilkår for nedrivningstilladelser. Undersøgelsen skal i første omgang omfatte de retlige forhold. En eventuel implementering skal tage hensyn til den økonomiske betydning for bygherre.

I budget 2022 blev obligatorisk **opgørelse af CO₂-effekten** af en given politisk beslutning en del af beslutningsgrundlaget for de politiske sager, hvor det overhovedet er relevant at skønne en CO₂-belastning. Nu udvider vi målestokken efter en anerkendt opgørelsesmetode, så der, hvor det er muligt, suppleres med en prissætning i kr. af CO₂-effekten på den enkelte sag.

Kommunen arbejder på tværs af politikområder målrettet på at reducere madspild.

Tabel 1. Nye driftsinitiativer, budgetreduktioner og tilpasning af budget

Budgetforlig 2024-2027		Hele tusinde kroner				
		2024	2025	2026	2027	2024-2027
Nye driftsinitiativer og budgetreduktioner						
Udvalg for Natur, Miljø og Bæredygtig Udvikling						
Natur, Miljø og Bæredygtig Udvikling						
	Bæredygtighedspulje	100	0	0	0	100
1.1	Servicereduktion på arbejder udført af Nordsjællands Park og Vej (NSPV) på det grønne område ekskl. at fjerne skraldespande i parker	-360	-360	-360	-360	-1.440
Plan-, Trafik- og Klimaudvalg						
Kommunale Ejendomme						
	Nye skærpede brandkrav	1.220	1.220	1.220	1.220	4.880
4.1	Rammebesparelse på rengøring i kommunens bygninger	-370	-600	-600	-600	-2.170
Plan, Trafik og Klima						
3.2	Reduktion i udgifter til forbedring af vejafvanding svarende til 20 pct.	-150	-150	-150	-150	-600
3.3	Afskaffelse af tilbud om gratis energitjek til private boligejere	-410	-410	-410	-410	-1.640
Børne- og Skoleudvalg						
Skole						
	Demografiregulering af skoleområdet	2.451	2.738	1.793	1.516	8.498
	Merudgifter på specialundervisningsområdet	19.020	19.030	18.860	18.690	75.600
6.13	Tilpasning af bevilling til Fredensborg Skole til håndtering af økonomisk udfordring ved drift af Karlebo Skole	-500	-700	-600	-350	-2.150
6.14	Afskaffelse af pulje til adfærdskampagner for bedre toiletadfærd	-114	-114	-114	-114	-456
	SFO I taksten øges med 150 kr. pr. måned til 1.453 kr. og SFO II med 75 kr. til 701 kr. pr. måned	-2.434	-2.434	-2.434	-2.434	-9.736
Børn						
	Demografiregulering af børneområdet	-1.965	-2.287	-2.758	-2.893	-9.903
	Investering i minimumsnormering på daginstitutionensområdet	1.664	1.664	1.664	1.664	6.656
8.1	Reduktion af tilskud til obligatorisk forældrebetalt madordning (forældrebetaling stiger fra 801 kr. til 850 kr. + pris- og lønfremskrivning)	-648	-864	-864	-864	-3.240
8.3	Ændret tilsynskadence i dagtilbud	-702	-702	-702	-702	-2.808
8.4	Etårig tilpasning af budget til pædagogstuderende i praktik. Hvis der ikke er et fald i antallet af praktikanter findes finansieringen på driftsreserven	-476	0	0	0	-476

Budgetforlig 2024-2027		Hele tusinde kroner				
		2024	2025	2026	2027	2024-2027
Fritids- og Idrætsudvalg						
<i>Fritid og Idræt</i>						
	Driftsbudget til udvidelse af NKK-hallen	0	700	1.150	1.150	3.000
	Hæve takster i Nivå Havn	-1.175	-1.175	-1.175	-1.175	-4.700
Kulturudvalg						
<i>Kultur</i>						
	Besparelse som udmøntes som følge af biblioteksanalyse	-500	-1.000	-1.000	-1.000	-3.500
Social- og Sundhedsudvalg						
<i>Familie og Unge</i>						
	Merudgifter på det specialiserede børneområde	8.951	8.611	8.017	8.017	33.596
<i>Ældre og Forebyggelse</i>						
	Demografiregulering af ældreområdet	3.867	5.042	6.138	7.474	22.521
	Merudgifter på Mad og Måltider	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
	Rekruttering af personale på ældreområdet	450	0	0	0	450
	Pulje til foreninger og frivillige til åbne arrangementer for seniorer	300	300	300	300	1.200
13.6	Medicinhåndtering på nye måder	-120	-400	-400	-400	-1.320
13.2	Nedlæggelse af pensionistudflugt	-538	-538	-538	-538	-2.152
13.1	Ændring af Forebyggelsesråd (lægges under Seniorråd)	-300	-300	-300	-300	-1.200
<i>Psykiatri og Handicap</i>						
	Merudgifter på det specialiserede voksenområde	17.600	18.100	18.200	18.200	72.100
14.2	Samarbejdsaftale med læge tilknyttet Rusmiddelcenter Fredensborg	200	-300	-300	-300	-700
Arbejdsmarkeds- og Erhvervsudvalg						
<i>Beskæftigelse</i>						
	Forventede merudgifter på beskæftigelsesområdet	1.319	6.678	3.462	44	11.503
	Nedlæggelse af pulje til særlig indsats til borgere uden for arbejdsmarkedet til brug for finansiering af nye standarder for frivillig i Fredensborg Kommune	-250	-250	-250	-250	-1.000
11.1	Tilpasning af budget til aflønning af forsikrede ledige ansat med løntilskud i kommunen	-125	-125	-125	-125	-500
<i>Erhverv og Turisme</i>						
	Finansiering til gennemførelse af en erhvervsanalyse	200	0	0	0	200
Økonomiudvalg						
<i>Beredskab</i>						
	Forventet reduktion i bidrag til Nordsjællands Brandvæsen (NSBV) fra 2025	0	-500	-500	-500	-1.500

Budgetforlig 2024-2027		Hele tusinde kroner				
		2024	2025	2026	2027	2024-2027
Borgerservice, Administrativ og Politisk Støtte						
	Finansiering af nye standarder for frivillige i Fredensborg Kommune	1.000	1.000	1.000	1.000	4.000
	Rammerreduktion som følge af ret til tidlig pension (Arne 2)	-2.687	-2.652	-2.618	-2.652	-10.609
16.1	Reduktion i kommunens sundhedsordning	-350	-700	-700	-700	-2.450
16.4	Reduktion i udgifter til tjenestemandspensioner	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000	-4.000
16.5	Rammebesparelse på den administrative organisation, herunder f.eks. at holde rådhuset lukket om fredagen	-4.218	-4.218	-4.218	-4.218	-16.872
	Forventet besparelse ved overgang til IT Forsyningen	0	-2.000	-2.000	-2.000	-6.000
	Indeksregulering af byggesagsgebyr	-30	-30	-30	-30	-120
Finansiering						
	Genopretning af driftsreserven	500	0	0	0	500
	Udfasning af dækningsafgift	-1.300	-3.900	-5.300	-7.000	-17.500
	Lånefinansiering energibesparende foranstaltninger	0	-12.900	-4.100	-2.600	-19.600
	Nedsættelse af driftsreserve	-2.500	-2.500	-2.500	-2.500	-10.000
Forslag til ændringer i alt						
	Budgetudvidelser og nye initiativer	52.574	58.053	54.623	51.035	216.285
	Tilpasning af budget	3.553	1.593	-127	-903	4.116
	Budgetreduktioner og investeringer	-19.507	-23.772	-23.638	-23.422	-90.339
	Energibesparende foranstaltningerg (lån)	0	-12.900	-4.100	-2.600	-19.600
	Nye anlægsinitiativer og ændret periodisering	-84.684	-7.134	253.093	10.161	171.436
	I alt	-48.064	15.840	279.851	34.271	281.898

Note: Numrene henviser til forslagene i Råderumskataloget

Tabel 2. Anlægsoversigt 2023-2032

Projekt (i tusinde kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	I alt
Det er sejt at være dygtig											
Skolen ved Vilhelmsro	299	0	0	0	0	0	0	0	0	0	299
Kortsigtede tiltag for udvidelse af kapaciteten i Humlebæk	300	0	0	0	0	0	0	0	0	0	300
Brandsikring af Kokkedal Skole	2.772	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.772
Kapacitetsudfordring på dagtilbudsområdet	0	0	10.000	0	0	0	0	0	0	0	10.000
Nyt udflygtsmål/spejdemytte i Humlebæk	733	0	0	0	0	0	0	0	0	0	733
Etablering af liggehal i Børnehuse Humlebæk	-2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-2
Ombygning af institution SFO Galaxen	4.989	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.989
Modulbyggeri i Fredensborg	-231	0	300	0	600	0	0	0	0	0	669
Nyt gulv samt brandsektionering i Kokkedal SFO	2.105	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.105
Renovering af legeplads, Børnehuse Nivå	250	0	0	0	0	0	0	0	0	0	250
Gennemførelse af bygning efter brand, Børnehuse Kokkedal	288	0	0	0	0	0	0	0	0	0	288
Ekstra kapacitet i Kokkedal	1.500	3.000	0	0	0	0	0	0	0	0	4.500
Ny daginstitution i Nivå*	175	600	0	0	685	7.215	47.325	4.000	0	0	60.000
Ny daginstitution i Fredensborg*	175	1.285	0	5.615	46.925	6.000	0	0	0	0	60.000
Ny daginstitution i Kokkedal*	175	1.285	5.615	48.925	4.000	0	0	0	0	0	60.000
Ny daginstitution i Humlebæk*	175	600	0	0	0	685	7.215	47.325	4.000	0	60.000
Fremtidens Skole og Dagtilbud i Fredensborg Kommune	1.014	1.407	1.407	1.357	1.357	1.357	1.357	1.357	1.357	1.357	13.327
Fremtidens Kokkedal Skole	4.345	800	0	0	0	0	0	0	0	0	5.145
Fremtidens Endrup Skole	0	0	0	0	500	3.000	5.000	5.000	6.500	0	20.000
Fremtidens Fredensborg Skole	0	0	1.000	3.000	7.000	10.000	15.000	28.000	41.000	20.000	125.000
Fremtidens Langebjerg Skole	0	0	0	0	500	3.000	5.000	5.000	6.500	0	20.000
Fremtidens Humlebæk Skole	0	0	0	0	500	500	3.000	8.000	10.000	173.000	195.000
Oprettelse af nye klasselokaler (sænket klasseloft) **	363	375	375	0	0	0	0	0	0	0	1.113
Nivå Bymidte											
Skole	0	17.000	117.000	198.000	28.000	0	0	0	0	0	360.000
Bibliotek/Kulturhus	0	0	0	25.000	6.000	0	0	0	0	0	31.000
Ny hal ved NKK-hallen	0	0	0	33.000	20.000	0	0	0	0	0	53.000
Svømmehal	0	0	0	627	0	3.700	50.000	50.000	0	0	104.327
Udearealer	0	0	0	3.000	11.000	0	0	0	0	0	14.000
Byggeplads, vinterforanstaltninger mv.	0	3.000	13.000	11.000	2.000	0	0	0	0	0	29.000
Bygherreomkostninger mv.	40.000	10.000	30.000	20.000	20.000	0	0	0	0	0	120.000
Salgsindtægter - Nivå Bymidte	0	0	-25.000	-35.000	-10.000	-10.000	-10.000	-10.000	0	0	-100.000
Udbudsstrategi for grundsalg i Nivå	600	600	800	700	160	160	160	160	160	0	3.500
Livskvalitet i hverdagen											
Nyt plejecenter i Humlebæk (Skovgården)	1.855	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.855
Sundhedshus i Nivå	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Udskiftning af nødkaldesystem	4.951	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.951
Udskiftning af låsesystem	4.370	0	0	0	0	0	0	0	0	0	4.370
Sansehave ved Skovgården	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200
Ny blæsekøler til Fredensborg Ældremad	0	826	0	0	0	0	0	0	0	0	826
Lindegården, tagrenovering	0	9.000	0	0	0	0	0	0	0	0	9.000
Bygninger og Byrum der skaber liv											
Bygningsvedligeholdelse	42.142	25.300	26.800	25.800	24.800	28.800	21.800	21.800	21.800	21.800	260.842
ABA Automatisk Brandsikring	771	500	500	500	500	500	500	500	500	500	5.271

Projekt (i tusinde kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	I alt
Nye skærpede brandkrav (DKV-krav)		1.000	1.000	1.000	1.000	0	0	0	0	0	4.000
Ombygning af Under Kronen	1.360	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.360
Renovering af skimmelsvamp i tagkonstruktion på Kokkedal Skole	30.757	8.000	0	0	0	0	0	0	0	0	38.757
Nyt Havnekontor, Nivå Havn	448	3.000	3.500	0	0	0	0	0	0	0	6.948
Klimatilpasning i Kokkedal	3.241	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.241
Rundkørsel i Humlebæk	76	0	0	0	0	0	0	0	0	0	76
Oplevelsesruterne	167	0	0	0	0	0	0	0	0	0	167
Vedligeholdelsesplan for Nivå Havn		844	0	3.000	1.900	0	0	0	0	0	5.744
Den grønne slotsby	2.960	7.400	500	500	500	500	500	500	500	500	14.360
Udvikling af byrum i Humlebæk	27	0	2.000	4.000	800	800	800	800	800	800	10.827
Beplantningsstrategi og vedligeholdelse i Nivå	490	200	200	200	200	200	200	200	200	200	2.290
Stiplan for rekreative arealer	496	250	250	0	0	0	0	0	0	0	996
Kystbeskyttelse genopretning af efterslæb	524	6.000	0	0	0	0	0	0	0	0	6.524
Strategisk Helhedsplan Humlebæk bymidte	546	0	0	0	0	0	0	0	0	0	546
Renovering af bevaringsværdige bygninger	474	200	200	200	200	200	200	200	200	200	2.274
Parkeringskapacitet ved Louisiana	-51	300	2.306	0	0	0	0	0	0	0	2.555
Forskønnelse af Nivå Strandpark og kommunens øvrige strande	778	0	0	0	0	0	0	0	0	0	778
Renovering af trapperforbindelser og adgang til stranden syd for Louisiana	0	0	1.000	0	0	0	0	0	0	0	1.000
Nye broer i Nivå Havn	25	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25
Nivå Havn - Materiel	634	0	0	0	0	0	0	0	0	0	634
Et aktivt fritids- og kulturliv er også velfærd											
Opførelse af Gymnastikkens Hus	2.340	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.340
Fredensborg Stadion - Renovering af omklædnings- og bade faciliteter	64	0	0	0	0	0	0	0	0	0	64
Flytning af bibliotek i Fredensborg og indretning af 1. sal	801	0	0	0	0	18.300	31.500	1.500	0	0	52.101
Pingvinernes Hus	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100
Toilet til Højsager Mølle	100	0	0	0	0	0	0	0	0	0	100
Skybrudsskade, Baunebjergvej 401	288	0	0	0	0	0	0	0	0	0	288
Fredensborg Tennis Klub	900	0	0	0	0	0	0	0	0	0	900
Udvikling af Lergravssøerne	3.652	500	500	500	500	500	500	500	500	500	8.152
Biografen til kulturformål	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	14
Vinterbade faciliteter, Bjerre Strand, Nivå Havn	39	0	0	0	0	0	0	0	0	0	39
Banebelysning Humlebæk og Fredensborg Stadion	37	0	0	0	0	0	0	0	0	0	37
Afdæk muligheder for hav- og søbad	909	0	0	0	0	0	0	0	0	0	909
Padel- og Redplusbaner	3.004	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.004
Cricketbane på Karlebo Stadion	1.352	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.352
To nye tennisbaner og to padelbaner ved Humlebæk Idrætscenter	3.915	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.915
Udviklingspulje til skaterbane og andre udendørs aktiviteter	0	0	0	0	500	500	500	500	500	500	3.000
Skaterbane i Humlebæk	0	0	500	0	0	0	0	0	0	0	500
Skaterbane i Fredensborg	0	0	0	500	0	0	0	0	0	0	500
Renseanlæg, Karsemosegård	120	0	0	0	0	0	0	0	0	0	120
Nivå Havn - Renovering af Kajvægge	-591	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-591
Isætningsbro syd for Sletten Havn	0	0	50	250	0	0	0	0	0	0	300
Kunstslibakke på Fredtoften	0	0	0	0	0	250	0	0	0	0	250
Cykelcrossbane i Kokkedal	0	0	0	0	0	250	0	0	0	0	250
Kunst og bevægelse i Karlebo	0	0	25	0	0	0	0	0	0	0	25
Skaterbane i Nivå Bymidte	250	100	1.350	0	0	0	0	0	0	0	1.700

Projekt (i tusinde kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	I alt
Udvidelse af Fredensborg Hallen	0	0	0	100	50	0	0	0	0	0	150
Etablering af lysanlæg på nyt tennisanlæg	219	0	0	0	0	0	0	0	0	0	219
Investeringer Humle Bio	854	0	0	0	0	0	0	0	0	0	854
Dræn til tennisbaner på tennisanlægget på Fredensborg Stadion	320	0	0	0	0	0	0	0	0	0	320
Øget vedligeholdelse af udenørs fritidsfaciliteter	743	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	9.743
Vedligehold og udskiftning af udstyr i Gymnastikkens Hus	200	200	200	200	200	0	0	0	0	0	1.000
Opsparing til dybderense og udskiftning af granulat på kunstgræsbaner	0	483	0	0	0	228	0	0	0	228	939
Kunstgræsbaner udskiftning ***		14.700									14.700
Opsparing til udskiftning af underlag på padelbaner	0	0	0	0	210	0	0	0	108	0	318
Foranalyse - Nyt ridecenter	0	194	0	0	0	0	0	0	0	0	194
Vedligeholdelsesplan Nivå Havn	1.380	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.380
Kunstprojekter	3.020	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.020
Bæredygtighed og miljø- vejen frem											
Udviklingsprojekt Sletten Havn og foreningshus	950	0	0	0	0	0	0	0	0	0	950
Sortering af affald i kommunale bygninger	386	100	0	0	0	0	0	0	0	0	486
Udskiftning til LED-Belysning	7.882	2.654	0	0	0	0	0	0	0	0	10.536
Sluseløsning ved Nive Å	300	0	0	2.700	0	0	0	0	0	0	3.000
Forundersøgelse vedr sluse ved Donse Å	93	0	0	0	0	0	0	0	0	0	93
Oprensning af Gadekær	621	300	200	400	150	150	0	0	0	0	1.821
Indsats i forbindelse med Danmarks Vildeste Natur	1.797	1.000	1.000	1.000	0	0	0	0	0	0	4.797
Ladestander til ebiler - udbygget infrastruktur	300	773	300	0	0	0	0	0	0	0	1.373
Vandplaner (Grønholt Å, Langstrup Å og Nive Å)	621	1.156	-1.777	0	0	0	0	0	0	0	0
Ei-standere i Nivå Havn	410	0	0	0	0	0	0	0	0	0	410
Elbiler til Hjemmeplejen	728	0	0	0	0	0	0	0	0	0	728
Det skal være nemt at komme frem											
Vedligeholdelse af vejkapitalen ****	9.040	7.663	7.663	7.663	8.463	9.063	12.097	12.097	12.097	12.097	97.943
Vejafvandingsbidrag****	0	963	963	963	963	963	963	963	963	963	8.664
Trafiksikkerhedsfremmende foranstaltninger	2.924	1.550	500	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	1.000	11.974
Stier	8.668	800	2.600	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	2.000	26.068
Trafiksanerung af Lågegyde 2. Etape	94	1.200	0	0	0	0	0	0	0	0	1.294
Brofond	0	0	0	0	0	20.000	0	0	0	0	20.000
Cykelsti Avderød Karlebo	1.139	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.139
Infrastruktur til Byudviklingsprojekter	15.782	30.000	26.000	3.320	0	0	0	0	0	0	75.102
Bedre trafiksikkerhed på A6 - nye/flytning af skilte og farttavler	200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	200
Trafiksanerung af Kirkeltevej	1.229	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.229
Reparation af stibro over Ullerødvej	1.000	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1.000
Støjafskærmning langs Helsingørsmotorvejen mellem Kokkedal og Nivå	0	0	0	0	2.000	0	0	0	0	0	2.000
Oplevelser og erhverv som udviklingsmotor											
Centralisering af IT	3.502	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3.502
IT-sikkerhed (sårbarhedscan mm.)	466	800	0	0	0	0	0	0	0	0	1.266
IT-netværk	700	0	0	0	0	0	0	0	0	0	700
IT-hardware	3.487	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	25.987
IT-sikkerhed	5.072	1.750	1.950	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350	1.350	18.222
Opgradering af IT-netværk 2024-2027	0	4.000	4.000	4.000	4.000	0	0	0	0	0	16.000
Lokalebookingsystem	143	0	0	0	0	0	0	0	0	0	143
Udvikling af digital infrastruktur	803	1.280	2.300	0	0	0	0	0	0	0	4.383

Projekt (i tusinde kr.)	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	I alt
Klima											
Energioptimering (lånefinansierede klimatiltag)	12.654	10.000	1.500	0	0	0	0	0	0	0	24.154
Klima og Energifulje	100	270	0	0	0	0	0	0	0	0	370
Pulje til etablering af solcelleanlæg på kommunale bygninger (finansieret ved automatisk låntagning til energiforbedringer)	405	500	500	0	0	0	0	0	0	0	1.405
Investeringer i klimasikring	989	600	600	600	600	600	600	600	600	600	6.389
Anlægsreserven											
Anlægsreserven	0	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	15.000	135.000
Negativ anlægspulje (budget 2023)	-9.707	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-9.707
Køb og salg af ejendomme	-6.617	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-6.617
Køb og salg af grunde og bygninger - udgifter	75	0	0	0	0	0	0	0	0	0	75
Køb af arealer i Nivå Centeret	6.400	0	0	0	0	0	0	0	0	0	6.400
Lånefinansieret pulje til vedvarende energi	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500	25.000
Ukraine udgifter											
Bygningsændringer ifm. ukrainske fordrevne	2.959	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2.959
Nettoanlægsbudget i alt	259.391	207.333	254.677	407.970	212.113	132.771	219.567	204.352	133.635	258.595	2.290.401

* Ændring af rækkefølge på nye daginstitutioner jf. BSU sag nr. 71. Forventes vedtaget i forbindelse med behandling af implementeringsplaner i august.

** (Lov- og Cirkulæreprogram for 2023 og 2024-2026) Et bredt flertal i Folketinget har aftalt, at klasseløftet i 0.-2. klasse sænkes fra det nuværende loft på 28 til 26 elever. Indfasningen vil ske løbende fra skoleåret 2024/2025, hvor de nye 0. klasser vil være omfattet af loftet. Børne- og Undervisningsministeriet har

*** Finansieres af Sundhedshus i Nivå og pris- og lønregulering

**** Der flyttes 24,8 mio. kr. fra drift til anlæg (budgetperiode 2024-2032). Forventes vedtaget i forbindelse med budgetrevision pr. 31. august 2023.

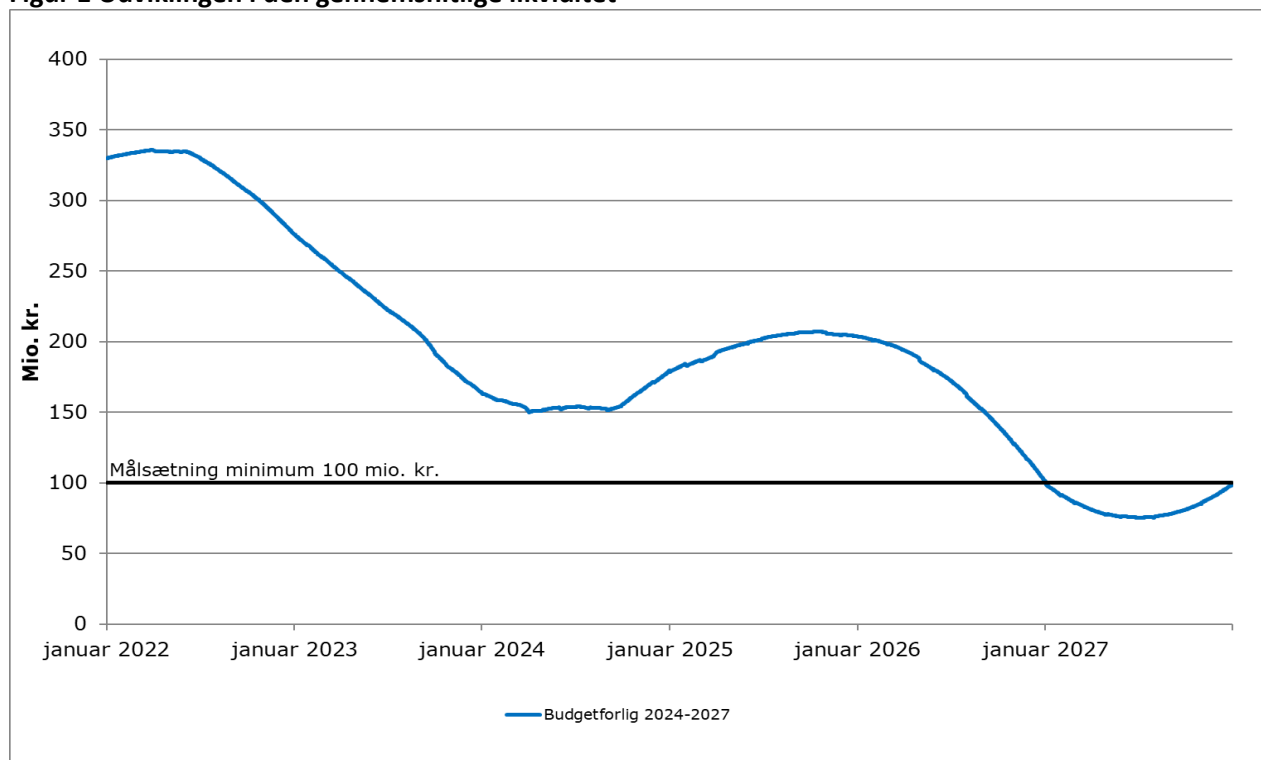
Note: Pris- og lønregulering af anlæg udskydes til 2026

Tabel 3. Totaloversigt budget 2024-2027

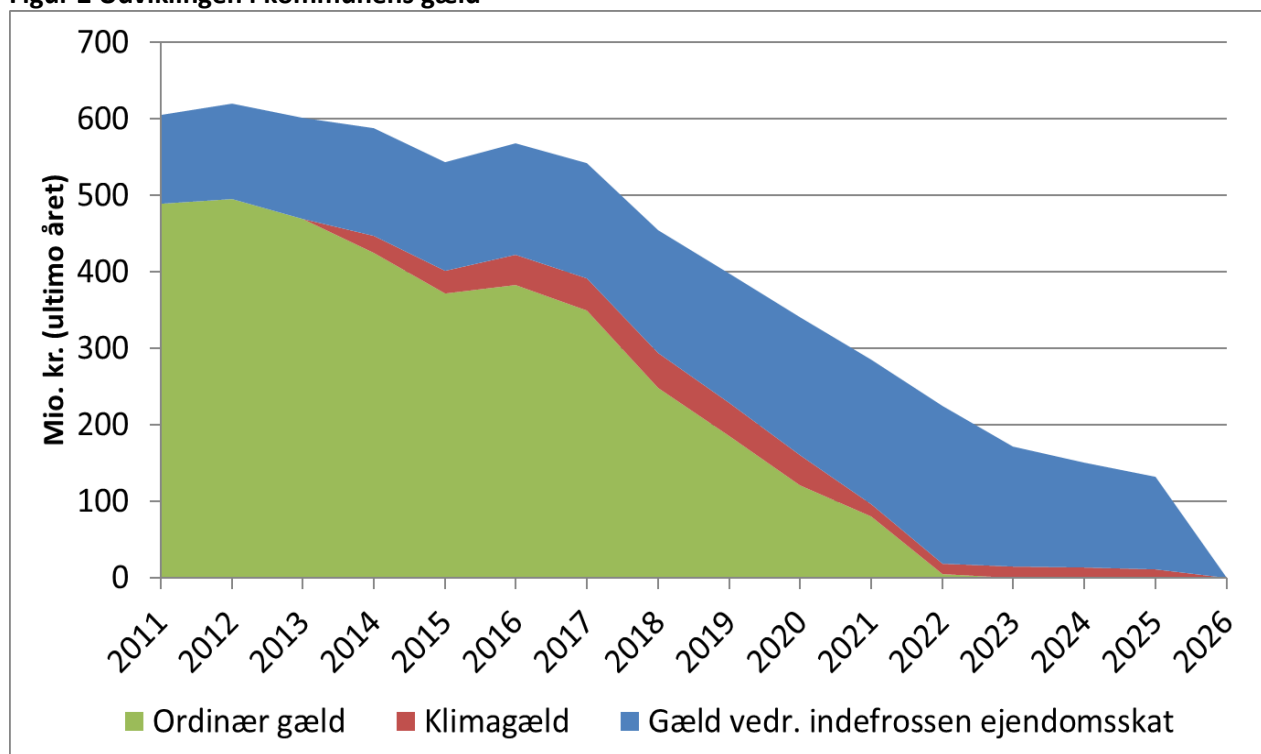
Nettotal i tusinde kr.	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2024-2027
Drift					
Driftsindtægter:					
Skatter	-3.164.350	-3.235.796	-3.364.381	-3.516.614	-13.281.141
Tilskud og udligning	-137.961	-187.322	-219.307	-249.199	-793.789
Driftsindtægter i alt	-3.302.311	-3.423.118	-3.583.688	-3.765.813	-14.074.930
Driftsudgifter, konto 0-6	3.030.879	3.046.286	3.065.687	3.092.881	12.235.733
Anlæg					
Anlægsindtægter	0	-26.777	-25.000	-10.000	-61.777
Anlægsudgifter	207.333	281.454	432.970	222.113	1.143.870
Anlæg i alt	207.333	254.677	407.970	212.113	1.082.093
Pris- og lønfremskrivning	0	138.961	297.372	455.379	891.712
Resultat af drift og anlæg	-64.099	16.806	187.341	-5.440	134.608
Lån, renter og balanceforskydninger					
Renter, netto	3.144	969	18.706	-1.729	21.090
Optagne lån	-39.050	-16.900	-6.600	-5.100	-67.650
Afdrag på lån	43.617	22.829	134.725	3.273	204.444
Balanceforskydninger	0	0	-225.000	0	-225.000
Resultat af lån, renter og balanceforskydninger	7.711	6.898	-78.169	-3.556	-67.116
Ændringer af de likvide aktiver	-56.388	23.704	109.172	-8.996	67.492

*) + forbrug af likvide midler, - forøgelse af likvide midler

Figur 1 Udviklingen i den gennemsnitlige likviditet

Figur 2 Udviklingen i kommunens gæld

Budgetforlig 2024-2027

Kokkedal den 2. september 2023

Thomas Frederiksen
Bjarne Helms
Larsen

A: Socialdemokratiet

Per Højgaard
Poul Pedersen

B: Radikale Venstre

Thomas von Jessen

C: Konservative

Larsen

D: Nye Borgerlige

Hanna Berg
Bent Fischer-Nielsen

F: Socialistisk Folkeparti

V: Venstre
Larsen

Stykegaard

Ø: Enhedslisten

FSK: Fredensborg SocialKonservative

Lisea Hardy-Hansen
Larsen